

EESTI
RAHVUS-
RAAMATUKOGU
Ilmub Tartus

Riigiraamatukogu

Tallinna

Toompea loss

Hind 20 senti

1037

KIRJANDUSLIKKE UUDISEID

No 35/36

MÄRTS—AUGUST

Ilmub 10—12 korda aastas
Tellimishind aastas 1 kroon

1930

SISU: 1) P. H.: „Vaeste-Patuste alev“ — loetavaim raamat. 2) Reed Morn: „Kast-reerit elu“. („Loomingus“ ilmunud arvustisest.) 3) Karl Rumor-Ast: „Palava päikese ja fanaatilise usu maal“. I osa — Tseilon. („Nooles“ ilmunud arvustisest.) 4) K./Ü. „Looduse“ raamatute nimestik. 5) LKR nr. 13, 14, 15. 6) 1000 nõu-annet perenaisele. 7) 1. II 1930.—31, VIII 1930 ilmunud ja trükkis olevaid raamatuid.

„VAESTE-PATUSTE ALEV“ — LOETAVAIM RAAMAT.

See on huvitav ja põnev küsimus nii kirjanikule, kirjastajale kui ka lugejale. Esimesele tähendab see populaarsust ja laiemate rahvakihtide poolehoidu, teisele kirjandusturu reguleerimist vastava tiraazi ja autorite kaudu ning viimasele ajaga kaasasammumist: kas on tema juba loetavaimat raamatut lugenud ning võib seltskonnas liikudes selle kohta avaldada oma seisukohti? Praegu annavad vastuse sellele küsimusele igal aastal avalikkude raamatukogude aruanded, kus § 19. märgitakse 10 loetavaimat eestikeelset raamatut. Nendel arvudel puudub muidugi absoluutne väärtus, need näitavad ainult suhteliselt raamatute lugemise vahakordi ning minimaalset lugemisarvu. Tegelikult on allmainitud raamatuid palju rohkem kordi loetud ka aruandvates kogudes, kuid kõikides pole need tulnud esimese kümne sekka ja seega on jäänud aruannetes arvestamata.

Allpooltoodud andmed on 63 Tartumaa avaliku raamatukogu kohta, kuid annavad siiski mingi ülevaatliku pildi, mida võib üldjoontes lugeda maksvaks ülemaaliselt. Siinjuures tuleb muidugi arvestada ka lugemise võimalust, s. o. kogus olevaid raamatuid ja nende muretsemise aega, mis mõjub suuresti lugemise kordade arvule.

Aruannete järele on kõige loetavam raamat läinud aastal olnud August Jakobsoni „Vaeste-Patuste alev“: 26 kogus on ta tõusnud esimese kümne loetavama raamatu hulka ja on kokku loetud 468 korda. Teisele kohale tuleb A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus“, seda on loetud 24 kogus kokku 350 korda. Need kaks suurteost püsivad ilmumisenest saadik lugejate rohkuse poolest esirinnas.

Järgnegu veel teisi loetavamaid raamatuid alanevas järjekorras:

3.	kohal R. Roht: „See, millest avalikult ei räägita“	loetud	21	kogus	340	k.
4.	„ M. Metsanurk: „Punane tuul“	„	22	„	262	„
5.	„ R. Roht: „Nauding“	„	14	„	227	„
6.	„ M. Mõtslane: „Hilda Kõrevares“	„	16	„	205	„
7.	„ „ „ „Mu kodu“	„	12	„	159	„
8.	„ Aug. Gailit: „Toomas Nipernaadi“	„	9	„	121	„
9.	„ V. Helanen: „Karmid tähed“	„	10	„	115	„
10.	„ R. Roht: „Maa“	„	8	„	112	„
11.	„ M. Mõtslane: „Liblika lend“	„	8	„	110	„
12.	„ A. Mälk: „Õnnepagulane“	„	9	„	107	„
13.	„ M. Metsanurk: „Valge pilv“	„	8	„	105	„
14.	„ B. Alver: „Tuulearmuke“	„	12	„	100	„
15.	„ J. Linnankoski: „Laul tulipunasest lillest“	„	8	„	88	„
16.	„ Aug. Jakobson: „Tuhkur hobune“	„	6	„	70	„

Loetavad on veel E. Wilde ja A. Saali teoste uued väljaanded ning LKRI ja LUBi üksikud numbrid, „Vahva sõduri Šveiki seiklused“ j. t.

Läinud aasta võistlusromaanid jõudsid hilja kogudesse ega ole seega suutnud tõusta veel esikohale. Olemasolevad andmed näitavad, et nendest loetavamad on olnud E. Krusteni „Mineviku jahil“ (3 kogus loetud 27 korda), R. Janno: „Metsmees“ (3 kogus 25 korda), A. Kirsimägi: „Puhastustuli“ (2 kogus 23 korda)

ja R. Sirge: „Rahu! Leiba! Maad!“ (2 kogus 21 korda).

Üldiselt tuleb märkida läinud aastal lugemise langemist, võrreldes eelmise aastaga. Eelmisel aastal oli loetud raamatuid üldse 77 928 korda ja läinud aastal 67 934 korda, seega keskmiselt iga Tartumaa elaniku kohta loetud avalikust raamatukogust 0,5 raamatut, mis arvu tuleb pidada kahitlemata väikeseks.

P. H.

REED MORN — KASTREERIT ELU.

Hind 4 krooni 40 senti.

Reed Morni **Kastreerit elu** näol omame, nagu ta esikromaaniski, mõteteküllast teost. Selle omadusega tõmbab autor järsud piirid enese ümber, mis teda lahutavad viimastel aastatel pinda võtnud kerge fabuleerimise, vähem vastutust nõudva kirjeldamise ja n. üt. topograafilise meetodiga kaanipaisutatavast literatuurist. Reed Mornil on lusti mõtlemiseks, juurdlemiseks, psühholoogilisteks kaevumisteks inimese vaimse sise-muse lahastamiseks. See element on tal valdav.

Käsiteldava teose keskkuju on intellekti ja peenendatud tundmuse inimene, selle juures vaba snoblikust peenustemisest. Millest tervete närvide ja tuimemate meeltega inimene kergesti üle saab, või mida see ei tajugi, selles on juba Andreas Orpusele valusate häirete, tugevate irriteeringute ja isegi kannatuste allikas. Moment-mõrtsukana, affekti süül toimetatud roima järel-dusel satub ta türmi; selles vegeteerimine, „kast-reerit elu“ veetmine ongi teose sisu.

...Vangla režiimi all puuakse end üles, minnake hulluks, hääbutakse füüsiliselt, siia juurde Orpuse-taoliste indiviidide „abstraktsed“ kannatused, mille leevendamise ideestki on kaugel konservatiivne paragraaf ja enamik üldsusest — selle kõige valgustamises (autor on teinud seda paatosest vaba, kuid sapivarjundilise objektiivsusega) on tänulik probleem, mille lahendamine autoril ei ole äpardunud.

...Reed Morn ei kogu endale küll laia lugejaskonda, seevastu leiab ta pooldamist selle teadlikumas kihis. Mõtlejana on tal meie kirjanduses ikkagi käia oma erakutee.

„Looming“.

Karl Rumor-Ast:

Palava päikese ja fanaatilise usu maal.

I osa — Tseilon. Hind 1 kr. 40 senti.

Olgugi kerge ja vesteline, raamat pühendab lugeja Tseiloni rahvuslikesse ja teatud määral ka sotsiaalseisse olukordadesse, muutudes seega India tundmise propedeutikaks. Sest tavalisele lugejale need alad on takistuseks ka India liikumise mõistmisel.

„Olen kirjutanud selle raamatu hotellides, raudteel, vaksalites... Kahitlemata avaldas see raamatu sisule tunduvat mõju.“ Kiire kirjutamise tõttu raamatu esimene köide tuleb meelde rida ajalehekirjutisi, mis on värsked, vaimukad, selged, kuid mis kokku ei moodusta kompositsioonilist tervikut. Aga elav inimene on kõikjal vaatluse objektiks, olgu see madude eksporditöör John Hagenbeck, peaaegu pärismaalaseks muutunud sakslane, Läti konsul, singaleesi tööstur De Mel, juhuslik singaleesi kontoriametnik, eurooplannast singaleesi proua või keegi muu. Inimesed hakkavad elama neis reisukirjades hoopis enam kui loodus.

Algamine Tseilonist on väga suurel määral õigustatud. Nagu reisijale endale, nii lugejalegi Tseiloni osa lugemine annab eelteadmepid India mandrist. See on meeldiv, kiiretitehtud raamat, sest miks reisuraamat peaks olema tingimata koondatud. Nagu „Maailm taskus“, reisukirjade seeria „Nooles“, nii „Palava päikese ja fanaatilise usu maal“ on huvitav ja ajaviitlik lektüür. Ehk tuleb selle raamatuseeria kaudu meile lähemale salapärase India, ehk muutub ta meile omasemaks, mõistetavamaks!

N. A., „Nool“.

K. O./Ü. „LOODUSE“ raamatute nimestik

*-ga märgitud raamatud on Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi kooliraamatute komisjoni poolt koolidele soovitatud.

0. — Ilukirjandus.

K. Aben. Helisev vaikus	220	O. Luts. Kirjad Maarjale	80
A. Adson. Henge palango	50	„ Tootsi pulm	150
„ Roosikrants	50	M. Metsanurk. Jumalata	80
„ Vana laterna	50	Milli Mallikas. Imbi	125
A. Alle. Lilla elevant	250	„ Kirju rida	100
G. d'Annunzio. Surnud linn	120	„ Vested I anne	100
S. Backman. Ahvena neitsi	100	„ „ II „	250
J. Barbarus. Kolmnurk	70	Reed Morn. Kastreerit elu	440
Ch. de Coster. Ulenspiegel ja Lamme Goedzak	475	J. Mändmets. Läbi rädi (broš.)	400
Eessaare Aadu. Võitlevad lohed	40	„ „ lihtköites — 460, iluköites — 500	
K. Ehrmann. Linnutee	150	A. Ostra. Aino	150
M. J. Eisen. Eesti imede ilmast. Muinasjutud	390	J. Parijõgi. Semendivabrik	170
E. Enno. Kadunud kodu	40	J. L. Perets. Aadam ja Eeva	80
„ Valge õõ	40	A. Raag. Unustuste saar	140
K. von Freyermann. Pärast IX termidoori	30	R. Reiman. Vaikus	30
A. Gailit. Aja grimassid	200	„ Läbi õõ	100
„ Isade maa	—	R. Roht. Imelikud juhtumused Tatriku alevis	90
„ Leegitsev süda	—	K. Rumor. Siiruvääruline	60
„ Muinasmaa	125	A. Schnitzler. Suremine	60
„ Ristisõitjad (broš.)	480	J. Semper. Ellinor (broš.)	320
„ „ lihtköites — 540, iluköites — 580		„ „ lihtköites — 380, iluköites — 420	
„ Toomas Nipernaadi (broš.)	650	„ Hiina kett	200
„ „ „ „ (iluköites)	750	„ Jäljed liival	50
„ Vastu hommikut	280	„ Pierrot	50
M. Gorki. Muinasjutud elutöest	50	„ Viis meelt	280
Hilr - Schüts - Jürna. Bumerang	125	A. Sipelgas. Punapäa Roosa	120
Holia Ronk. Kaasaegsed (broš.)	250	H. Sudermann. Fritzen	30
„ „ „ „ (iluköites)	380	G. Suits. Elu tuli	100
A. Jakobson. Tuhkur hobune I osa (broš.)	425	„ Lapse sünd	150
„ „ „ „ (iluköites)	525	„ Ohvrisuits	150
„ „ „ „ II „ (broš.)	550	„ Tuulemaa	125
„ „ „ „ (iluköites)	650	A. H. Tammsaare. Juudit	100
H. Jänes. Taevaminek	100	„ Kärbes	200
G. Kaiser. Gaas	60	„ Pikad sammud	100
A. Kallas. Barbara von Tisenhusen	90	„ Pöialpoiss	150
R. Kask. Valk prantsuse novelle	150	„ Vanad ja noored	140
A. Kivikas. Miniatüürid	150	„ Varjundid	130
F. R. Kreutzwald. Rahunurme lilled II	25	„ Üle piiri	150
J. Kunder. Mulgi mõistus ja tartlase tarkus	25	A. Tassa. Hõbelinik	100
A. Kurlents. Loterii meetod (broš.)	300	M. Under. Eelõitseng	50
„ „ „ „ (iluköites)	400	„ Sinine puri	60
J. Kärner. Ajalaulud	60	„ Sonetid	50
„ Kõigest tugevam	50	„ Verivalla	60
„ Lõikuskuu	200	P. Vallak. Ajude mäss.	240
Eino Leino. Päev Helsingis	160	S. Vardi. Appertseptsioon	40
„ Ühepäeva liblikad	60	„ Kohtamised pargis	30
B. Linde. Saksa antoloogia I	200	„ Täna oleme vabad	30
„ „ „ „ II	150	J. Wassermann. Suedlemata suu	40
J. Lintrop. Euroopa	75	H. Viisnapuu. Hõbedased kuljused	100
„ Igapäevane elu	170	„ Jehoova surm	190
„ Surnute püha	40	„ Parsillal	180
O. Luts. Inderlin	40	„ Ränkivi	200

1927. a. võistlusromaanid *

A. Jakobson. Vaeste-patuste alev (I auhind) I	400
" " " " " II	350
B. Alver. Tuulearmuke (II auhind) . . .	360
R. Morn. Andekas parasiit (II auhind) . . .	380
M. Raud. Videvikust varavalgeni (II auh.)	250

1928. a. võistlusromaanid *

Pedro Krusten. Südamerahu . (III auhind)	330
Leo Anvelt. Viirastusi valges öös " "	380
Villem Sarapik. Tuulte teedel " "	800

1929. a. võistlusromaanid *

A. Kirsimägi. Puhastustuli (I auhind) . . .	850
R. Janno. Metsmees (II auhind)	550
R. Sirge. Rahu! Leiba! Maad! (II auhind) I	700
" " " " " " II	700
E. Saks. Kodutu (III auhind)	575
E. Krusten. Mineviku jahil (III auhind)	575

Eduard Wilde Kogutud Teosed *

1. a. Kurjal teel. Musta mantliga mees . . .	140
2. a. Teravad nooled	200
3. a. Lina-Mai ja teised jutustused	160
4. a. Kaks sõrme	180
5. a. Ärapõletatud peigm. ja t. jandid . . .	220
6. a. Rõuge armid. Salasidemed. Töömehe tütar	250
7. a. Kuhu päike ei paista	250
8. a. Punane mulk. Mustad leegid ja teised jutustused	260
9. a. Noored hinged. Suguvend Johannes ja teised jutustused	250
10. a. Kosilane Rakverest ja teised humoreskid	250
11. a. Röövitud tiivad	225
12. a. Pele käsiraha. Dora Osol ja teised jutustused	320
13. a. Karikas mürki. Kaks abielu	—
14. a. Kännud ja käbid. „Linda“ aktsiad	290
15. a. Raudsed käed	220
17. a. Astla vastu. Paula pulmad j. t. jut.	—
18. a. Minu tohtrid. Uuel teel j. t. jutust.	—
19. a. Koidu ajal ja teised jutustused . . .	—
20. a. Mahtra sõda. Esimene osa	250
21. a. Mahtra sõda. Teine osa	300
22. a. Kui Anija mehed käisid Tallinnas. Esimene osa	240
23. a. Kui Anija mehed käisid Tallinnas. Teine osa	220
24. a. Prohvet Maltsvet. Esimene osa . . .	360
25. a. Prohvet Maltsvet. Teine osa	320
26. a. Prohvet Maltsvet. Kolmas osa	320
31. a. Tabamata ime	260
32. a. Pisuhänd. Side	320

Looduse Universaal-Biblioteek

Ilmub 52 numbrit aastas.

Tellimishind: 1/1 aastas — 1200 senti, 1/2 a. — 625 s., 1/4 a. — 325 s. Üksiknumber maksab 25 senti.

Nr. 1. John Galsworthy. Esimene ja viimane.
Nr. 2. A. Huxley. Richard Greenow jantlik lugu.
Nr. 3. F. E. Sillanpää. Hildu ja Ragnar.
Nr. 4. Joh. Linnankoski. Karjatüdruk Hilja.
Nr. 5. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused I.
Nr. 6—7. Henrik Ibsen. Rahva vaenlane.
Nr. 8. D. Garnett. Daam rebaseks.
Nr. 9. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused II.
Nr. 10. F. R. Chateaubriand. Viimase Abenser-raadži seiklused.
Nr. 11. O. J. Bierbaum. Siugnaine.
Nr. 12. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused III.
Nr. 13. V. J. Gregri. Latvia kuningas ehk Inimene, kellele kõik võlgu. I. osa.
Nr. 14. Joh. Sepp. Kuld!!! Kuld!!!
Nr. 15. Muinasseiklusi.
Nr. 16. V. J. Gregri. Latvia kuningas. II osa.
Nr. 17. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused IV.
Nr. 18. A. Strindberg. Abielu.
Nr. 19. V. Krömov. Samuraide maalt.
Nr. 20. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused V.
Nr. 21. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused VI.
Nr. 22. B. Linde. Kenad naised.
Nr. 23. R. Blauman. Surma varjus.
Nr. 24. K. Stevenson. Kurat pudelis.
Nr. 25. V. Krömov. Oopiumi maalt.
Nr. 26. Louis Bousсенard. 10000 aastat jääs.
Nr. 27. A. Adson. Toomapäev.
Nr. 28. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused VII.
Nr. 29. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused VIII.
Nr. 30. G. K. Chesterton. Sinine rist.
Nr. 31. Dezső Szabó. Muinaslood naervast inimesest.
Nr. 32. A. Niedra. Nälg ja armastus.
Nr. 33. H. H. Ewers. Kummalised lood.
Nr. 34. R. Kipling. India jutud.
Nr. 35. E. Seton-Thompson. Tänavatrubaduur.
Nr. 36. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused IX.
Nr. 37. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused X.
Nr. 38. V. Krömov. Dollarite maalt.
Nr. 39. Jack London. Elu seadus.
Nr. 40. Rabindranath Tagore. Pärandusehoidja.
Nr. 41. George Sand. Kuradi mülgas.
Nr. 42. H. H. Ewers. India ja mina.
Nr. 43. Jack London. Lõunamere jutud.
Nr. 44. B. G. Shaw. Südame-murdumise maja.
Nr. 45. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused XI.
Nr. 46. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused XII.
Nr. 47. S. Lagerlöf. Soosauniku tütar.
Nr. 48. Upton Sinclair. Tööstusetuus.
Nr. 49. I. Ehrenburg. Viis piipu.
Nr. 50. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused XIII.
Nr. 51. J. Hašek. Vahva sõduri Švejki seiklused XIV.
Nr. 52. Anatole France. Onnesärk.
Nr. 53. Joseph Conrad. Duell.
Nr. 54. Prosper Mérimée. Tamango.
Nr. 55. V. Krömov. Harakiri maalt.

* Kõik võistlusromaanid ja Wilde Kogutud Teosed on müügil ka ilukõites (üleri-kalingeris, värvi ja kullatrukiga). Hind igalt kõitelt 1 kroon kallim. — 1927. a. võistlus-romaanid on müügil peale selle veel tugevas lihtkõites. Hind 60 senti kallim.

Nr. 56. **Guy de Maupassant.** Nülitud käsi.
 Nr. 57. **K. Vanek.** Vahva sõduri Švejki seiklused XV.
 Nr. 58. **K. Vanek.** Vahva sõduri Švejki seikl. XVI.
 Nr. 59. **R. L. Stevenson.** Lugu vales.
 Nr. 60. **V. S. Reymont.** Kaebalune Nr. 437.
 Nr. 61. **F. Dostojevski.** Väike kangelane.
 Nr. 62. **Hilja Valtonen.** Ära hõiska enne õhtut! I.
 Nr. 63. **Hilja Valtonen.** Ära hõiska enne õhtut! II.
 Nr. 64. **Thomas Lowell.** Merikurat I.
 Nr. 65. **V. Krömov.** Linn-sfinks.
 Nr. 66/67. **K. Vanek.** Vahva sõd. Švejki seikl. XVII.
 Nr. 68/69. **N. V. Gogol.** Taras Bulba.
 Nr. 70. **Stefan Zweig.** Kiri tundmatult.
 Nr. 71. **E. T. A. Hoffmann.** Preilli de Scuderi.
 Nr. 72/73. **Thomas Lowell.** Merikurat II.
 Nr. 74. **Arthur Schnitzler.** Karjuseflööd.
 Nr. 75/76. **K. Vanek.** Vahva sõd. Švejki seikl. XVIII.
 Nr. 77/78. **K. Vanek.** Vahva sõd. Švejki seikl. XIX.
 Nr. 79. **Emile Zola.** Uputus.
 Nr. 80. **A. Jakovlev.** Hiina vaas.
 Nr. 81/82. **Thomas Lowell.** Merikurat III.
 Nr. 83. **Walter Flex.** Wallensteini pale.
 Nr. 84/85. **Zilahy Lajos.** Minu vaar-isa armastus.
 Nr. 86. **K. H. Strobl.** Riivatut nunn.
 Nr. 87. **Jack London.** Poksija Tom King.
 Nr. 88/89. **Edmond About.** Mägede kuningas I.
 Nr. 90/91. **Edmond About.** Mägede kuningas II.
 Nr. 92. **V. v. Heydenstam.** Karl XII.
 Nr. 93. **A. Kuprin.** Vedel päike.
 Nr. 94. **O. Berting.** Jaava jumal.
 Nr. 95. **Knut Hamsun.** Tuisupea I.
 Nr. 96. **Knut Hamsun.** Tuisupea II.
 Nr. 97. **A. Grin.** Sunnitööline.
 Nr. 98. **Jack London.** McCoy. Yah! Yah! Yah!
 Nr. 99. **Viljo Kojo.** Päike, kuu ja valge hobune.
 Nr. 100. **Rudolf G. Binding.** Surematust.
 Nr. 101. **Hermann Hesse.** Eelkevad.
 Nr. 102. **Viljo Kojo.** Ollikaise õnnis lõpp.
 Nr. 103. **Jack London.** Hundipoeg.
 Nr. 104. **Claude Farrère.** Oopiumisuits.
 Nr. 105. **G. K. Chesterton.** Saladuslik aed.
 Nr. 106. **Jack London.** Põhjala odysseia.
 Nr. 107. **E. T. A. Hoffmann.** Vanne.
 Nr. 108. **H. G. Wells.** Mees, kes võis teha imet.

Nr. 109. **J. Barbey d'Aurevilly.** Onn roimas.
 Nr. 110. **Jack London.** Valge vaikus.
 Nr. 111. **Guy de Maupassant.** Õeksed Rondoli'd.
 Nr. 112. **A. Conan-Doyle.** Brasiilia kass.
 Nr. 113/114. **Miklász Surányi.** Tulesüütaja.
 Nr. 115. **Marcel Prévost.** Julienne'i abielu.
 Nr. 116. **Per Hallström.** Okasroosike.
 Nr. 117. **Ricarda Huch.** Jaudi haud.
 Nr. 118. **D. Lawrence.** Pastori tütreid.
 Nr. 119. **A. Ers.** Sakristaan ja kurat.
 Nr. 120/121. **Richard Janno.** Neitsi Maarja.
 Nr. 122. **H. H. Ewers.** Kuningate südamed.
 Nr. 123. **Arnold Bennett.** Simon Fuge'i surm.
 Nr. 124/125. **A. Neverov.** Viljalinn Taškent.
 Nr. 126—129. **Guy de Maupassant.** Tugev kui surm.
 Nr. 130—133. **G. af Geijerstam.** Raamat väike-
 vellest.
 Nr. 134—137. **Zsigmond Móricz.** Härrasmürgel.
 Nr. 138—141. **Beria Ruck.** Tema ametlik mõrsja.

Looduse Kroonine Romaan

Ilmub igal 15. kuupäeval — 12 numbrit aastas.
 Tellimishind: 1/1 aastas — 10 kr., 1/2 a. — 5 kr. 50 s.,
 1/4 a. — 3 kr. Üksiknumber maksab 1 kroon.

Nr. 1. **Zsigmond Móricz.** Mudakuld.
 Nr. 2. **John Masfield.** Sard Harker.
 Nr. 3. **August Strindberg.** Mere rüpes.
 Nr. 4. **Hauns Heinz Ewers.** Alraune.
 Nr. 5. **Géza Gárdonyi.** Nägematu inimene.
 Nr. 6. **F. M. Dostojevski.** Kuritöö ja karistus I.
 Nr. 7. **F. M. Dostojevski.** Kuritöö ja karistus II.
 Nr. 8. **F. M. Dostojevski.** Kuritöö ja karistus III.
 Nr. 9. **Anatole France.** Thais.
 Nr. 10. **Zilahy Lajos.** Surmav kevad.
 Nr. 11. **Henry Barbusse.** Põrgu.
 Nr. 12. **Mika Waltari.** Suur illusioon.
 Nr. 13. **E. Zola.** Sa ei pea mitte abielu rikkuma!
 Nr. 14. **Sigrid Undset.** Kevad.
 Nr. 15. **Ferenc Herczeg.** Kuldviil.
 Nr. 16/17. **Octave Mirbeau.** Toaneits! päevik.
 Nr. 18. **G. Meyrink.** Golem.
 Nr. 19. **J. Ehrenburg.** Trust D. E.
 Nr. 20. **A. Tolstoi.** Aelliita.

1. — Üldjaoskond.

Ajakiri „Murrang“	Nr. 1	60	Ajakiri „Murrang“	Nr. 5/6	100
„	2	60	Mõtted II. Koguteos		200
„	3/4	100			

2. — Usu-, mõtte- ja kasvatusteadus.

Usuteadus	
H. E. Fosdick. Teenimise tähtsusest (broš.)	200
„	(iluköit.) 275
A. Heraklides. Teaduslik piibli sõnaraamat	125
L. Raudkepp. Usuõpetuse käsiraamat	
algkooli III klassile	150
„	
Usuõp. käsiraamatu meetoodika	
algkooli III kl. kursuse juurde	150
Ed. Tennmann. Kirik arenemiskäigul I osa	50
„	II „ 50
* „	Usuõpetuse lugemik. I õp. 100
* „	„ „ II „ 120

* Ed. Tennmann. Usuõp. lugemik. III õp.	150
* „	IV „ 120
* „	V „ 100
„	VI „ 90
Mõtteteadus	
W. Freymann. Tunnetusteooria	120
W. Jerusalem. Sissejuhatus filosoofiasse	240
„	Psühholoogia õpperaamat . 240
„	„
A. Kuks. Nietzsche eetika põhjendus . .	70
H. Reiman. Filosoofia ajaloo käsitamise	
ülesanded	30
Prof. Tshelpanoff. Loogika õpperaamat .	220

Kasvatusteadus

M. Brandt ja J. Parinback. Üldõpetuse ja koduloo töökavad	35
Brummell & Co. Peen naine	200
" Peen mees	200
P. Hinnov (J. Abramovi järele). Pestalozzi elukäik ja ilmavaade	125
H. Lhotzky. Sinu lapse hing	140
Noorusjoud IV. Koguteos	100
J. Käis. Teel töökoolile. I	200
" " " II	250

J. Käis. Teel töökoolile. IV	275
" " " V	300
" " " VI	300
E. Oissar. Friedrich Fröbel	75
H. Roos. Temperamendid ja nende tähtsus kasvatuses	35
Hans Roos. Tulevik on meie teha	30
V. Toom. Rõõmu ja kurbust I	80
" " " II	100
M. Univer. Kasvatusteadus I osa	80
" " " II "	170
" " " I ja II osa koos	250

3. — Ühiskonna- ja õigusteadus.

A. Audova. Elu ja elukorraldus	300
A. Gustavson ja Herm. Rahvusvahelised reeglid laevade kokkupõrke ärahooldmiseks merel	40
R. Kleis ja R. Rāgo. Majandusteadus ja kodanikuõpetus (kõites)	355
J. Kompus. Kunst meie põhiseaduse kavas	25
N. Kõstner. Teo-orjuse langemine ja maa-proletariaadi tekkimine Liivimaal	280
A. Loorits. Vallavalitsuste võimkond ja kohused	100
A. Lütts. Laste ühiskondlik tervishoid	300
M. Martna. 8. tunniline tööpäev	200

A. Piip. Rahvusvahelise õiguse süsteem (br.) (riidekõites)	1400
Rügiikohtu seletused Balti tsiviilõiguse alal 1920 a. — 1929 a.	250
P. Ruubel. Poliitilised ja ühiskondlikud voolud Eestis	80
R. Rāgo. Kodanikuõpetus (algkoolidele)	140
Prof. Shershenevitsh. Ühiskonnateadus I osa	60
" " " II "	60
K. Tassa. Veksliseadustik	280
" Seadused maksujõuetuse kohta	—
J. Valge. Maaseadus ühes seletustega	250
Juh. Vilms. Polügaamiline abielu Eestis	40
P. Voldemarson. Tööliste küsimus	50

4. — Keele- ning kirjandusteadus ja kunst.

Eesti keel

P. Hamburg. Eesti kirjanduse ajaloo võrdleva kronoloogia tabelid	50
M. Kampmann. Eesti lugem. IV j. (5. õp.) (kõit.)	225
M. Kampmann. Eesti lugem. V j. (6. õp.) (kõit.)	225
M. Kampmann. Uus aabits ühes lugemismaterjaliga I õppeaastale	150
* J. Kuulberg. Laste sõber. (Aabits ja lugemik. II parandatud ja täiendatud trükk.)	160
B. Linde. Noor-Eesti 10 aastat	60
Fr. Puusepp. Eesti keele grammatika koolidele. (Hääliku-, vormi-, tuletus-, lause- ja kirjavahemärkide-õpetus.) (kõites)	240
Fr. Puusepp. Keelelisi harjutisi õigekirja õppimiseks 1.—2. õppeaasta	100
" " " 3.—4. "	130
" " " 5.—6. "	160
A. Raud. Kirjanduslooline lugemik III	300
" " " IV	300
R. Reimann. Kirjandus algkoolis	75
G. Sults. Kalevip. rahvaluuleainete analüüs	240
" Meie kirjanduse teed (broš.)	380
" " " " (kõites)	450
" " " " Walt Whitmann	60
M. Sillaots. Ed. Wilde naistüübid	90
G. Sults. Eesti lugemisraamat II	150
Fr. Tuglas. Kirjanduslik päevaraamat	150
A. Valdmann. Eesti keele grammatika	50
Inno Vask. Meie kirjandusliku kriitika pankrott	75

Seeriast „Kirjandust koolidele“:

40) J. V. Jannsen. Uus variser ehk ilma kõrtsita ja kõrtsiga küla	45
44) J. Pärn. Oma tuba, oma luba	80
45) J. Mändmets. Katkirahutud kaljas	40
52) Fr. Tuglas. Popi ja Huhuu	40
56) Ed. Wilde. Külmale maale	135

Saksa keel

El. Sell. Saksa kirjanduslugu. I jagu (broš.)	130
" " " " II jagu (kõites)	185
" " " " III jagu I vihk	190
" " " " " II "	150

Seeriast „Kirjandust koolidele“:

2) K. Schönherr. Der Ehrenposten	15
3) B. Mercator. Von dem Fuhrmann ohne Zorn und der weissen Blume im Korn	20
4) W. Riehl. Der stumme Ratsherr	30
5) K. Ecke. Murr	20
6) F. Treller. Ein Abenteuer im Urwalde	20
7) W. Jacobs. Der Bücking	20
8) J. Grimm. Hans im Glück	20
9) H. Scharrelmann. Hexe Kaukau	20
10) Nach A. Wilmar: Das Niebelungenlied Nach Weinland: Ein Ostarafest	45
11) W. Hauff. Das Märchen vom falschen Prinzen	40
12) P. Rosegger. Als ich das erste Mal auf dem Dampfwagen sass	20
13) J. Grimm. Aschenbrödel	20
14) H. Seidel. Jorinde	25

(Järg 11 lk.)

EESTI BIOGRAAFILINE LEKSIKON

Akadeemilise Ajaloo-Seltsi toimetused II.

Toimetused: prof. A. R. Cederberg — peatoimetaja, prof. H. Koppel, prof. J. Köpp, prof. A. Saareste, dots. P. Treiberg, F. Tuglas, R. Kleis — sekretär. K/Ü. „Loodus“, Tartus, 1926—1929.

(I, II, III vihk à 5 kr. 50 s., IV v. — 7 krooni.)

Tugevas kalingurkõites — 25 krooni.

Meie raamatuturg on viimasel ajal õige viljakas. Peale ilukirjanduslike teoste on ilmunud peaaegu kõigilt teadusharudelt teoseid, neist mõned kapitaalsete väärtusega. ... Mõõdunud aastal on valminud ka ülalmainitud teos, mis oma iseloomult esmajärgulise väärtusega ja mille siht on kestvamalt kui mitmel muul raamatul teenida tarvitajaskonda. Leksikonile esitatakse märksa teistsugusemaid nõudmisi, kui mingile teisele monograafilisele uurimusele. Tema peab olema äärmiselt täppis ja ülevaatlik, et ta väga mitmesuguste huvidega kasutajatele kergesti käsiteldav oleks; järjekindlus ja asjalikkus aine paigutamisel ja käsitlemisel on siin iseäranis olulise tähtsusega. Siis alles leksikon õieti suudab täita oma ülesande. Kõne all oleva leksikoni sisulist sihti on toimetused tabanud hästi, kui leiab, et sellise teose tähtsamaks eesmärgiks on esitada mõne ühiku ajaloo sündmustikku ja selle hinnanguid ainult üksikute isikute ümber koondatult.

Saksamaal, Prantsusmaal, Inglismaal, Rootsis ja mujal on ilmunud vastavasialised biograafilised teosed, kuid oma ulatuselt on need suured, sageli mitmekümneköitelised väljaanded; selliste leksikonide väljaandmine kõige pealt nõuab väga suuri majanduslikke võimalusi, teiseks palju aastaid (vrd. Rootsi biograafilise leksikoni ilmumine). Samuti raskepärasem on nende käsitsemine. Arvestades Eesti olusid, kus sellise suure väljaande lõpuleviimine oleks küsitavaks muutunud üksi juba rahalistel kaalutlustel, arvestamata veel kulude ja ulatuslikkuse tarbekohasust, oleks tulnud ilma vajaliku käsiraamatuta olla veel mitmed aastad. Ses mõttes meie oludele tundub küllalt vastavana see lahendus, mille leidis „Biograafilise Leksikoni“ toimetused, teostades asjalikult nende isikute valikut, kelle elulood pidid tulema leksikoni, ja püstitades põhimõtted artiklite kohta, mis isiku tähtsusest sõltudes jagunesid viide liiki ja sisaldama pidid kokkuvõtlikkus ja selges esituses olulisemaid andmeid.

... 108 isikut meie kõige mitmesugusematelt teaduse, kultuuri, tulunduselu, politika ja teistelt aladelt ei ole keelanud oma otsest kaastööd (nimetatamata veel rohkeid kaadseid kaastöölisi, kes olnud abiks andmete muretsemisel), ja võib küll rahuldusega konstateerida, et kaastöö on asjatundlik ja objektiivne. Käesoleva kirjutise raamistik ei luba meil sügavale üksikasjusse tungida; aga juba pealiskaudsemalgi tutvumisel selle teosega selgub, et autorid elava huviga töö vastu on kogunud materjali ja haaravalt koostanud selle üksikpildiliseks Eesti (ja Balti) ajalooks. On püütud tabada biograafeeritava omaaegse ümbruskonna iseloomu, tema elutingimuste kujunemist, et nende reaalsete mõjurite varal seda ilme-

kamalt selgitada vastava isiku teotsemise suundi, tulemusi ja tähtsust. Kindlasti on aeganõudvam töö, kui see esialgu on arvatav, kirjutada mõnekümneraalne biograafia. Et elulugu kirjutada ülevaatlikult, kuid siiski sõnadeökonomiamia ja asjatundlikkuse raamistikus, et tuua esile kõige olulisem, selleks ka kõige väiksem biograafia nõuab aeganõudvat süvenemist ja käsiteldava isiku iseloomu ja teotsemise võimalikult õigemalt ära tundmist. Just asjaolu, et biograafiad on kirjutatud autorite poolt tõsise seesmise huviga ja arusaamisega, tingivad „Biogr. Leks.“ valitseva asjalikkuse ja elavuse. Sel ajal, kui vanemate ja tähtsamate tegelaste suhtes, kelle üle juba leidub trükitud kirjandust, autoreil oli võimalus sammutada kindlamal alusel, varustatult mitmete seisukohtadega, siis nende isikute suhtes, kelle biograafiad seni vähe tuntud või koguni täiesti uusi materjale sisaldavad, oli tehtav töö vaevarohekem. Igatahes see tunnustav hoolsus, millega autorid on käsitelnud neile usaldatud tööosa, tagab „Biograafilise Leksikoni“ näol väärtuse, mille kasutamine nüüd võimaldatud kogu meie lugejaskonnale.

... On rõõmustav nähtus, et biograafiade kirjutamisel on püütud tutvuda kõige vähegi kättesaadava ainekuga; eriti rohkesti on eesti tegelaste elulugudes, nii vanemas kui ka uuemas ajastus, tarvitatud arhiivide andmeid. Selle kaudu on saavutatud mõnikordki seni täiesti tundmata seisukohad, on kerkinud minevikus esile rida tegelasi, kelle kohta seni kas täielikus teadmatuses või õige puudulikult informeeritud olime. Andmed Riigi Keskarhiivist, Tallinna, Tartu, Narva, välismaa arhiividest annavad rikkalikku uut ainet. Leksikoni autorid õige tihti ei asu varemvalitsetud šabloniliste vaadete võimuses biograafeeritava isikute hindamisel, vaid materjali täielikumana ja kriitilise kasutamisega esitavad mitmes suhtes uusi huvitavaid lisandeid meie ajaloole.

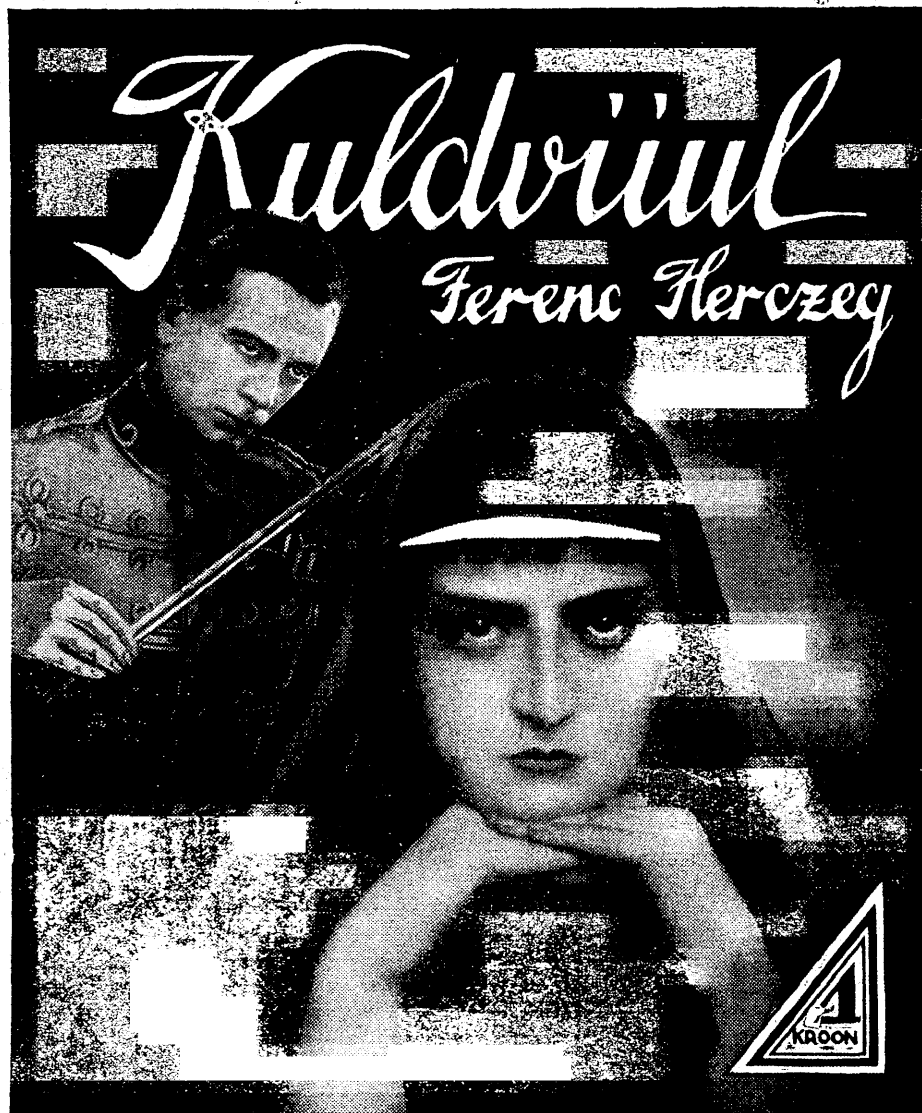
... Lõppeks võib öelda leksikoni kohta küll täie õigusega, et ta iseloom on vastav meie nõuetele; ta on eluline ja seega kõigiti õigustatud raamat meie kirjanduses. Veel enam: „Eesti Biograafiline Leksikon“ rohkearvulise kaastöölisikonna kollektiivse töö tulemusena, juhitud ja ühtlustatud toimetuse erapooletu ja asjaliku käega, on kapitaalsete väärtusega käsiraamat, meie eestikeelse ajaloolise kirjanduse alal kahtlemata väärtuslikumaid ja aktuaalsemaid teoseid.

O. Liiv.
„Päevaleht“.

Vastu tulles ostjaskonna soovidele müüb
K. o/Ü. „Loodus“

Eesti Biogr. Leksikoni ka järeelmaksuga.

Leksikoni ostja maksab alguses sisse ainult 3 krooni 50 senti (brošüüri) või 5 krooni (kõhelt), hiljemini aga 2 krooni kuus kuni raamatu hinna tasumiseni.

LOODUSE KROONINE ROMAAN

LOODUSE KROONINE ROMAAN

Sa ei pea mitte
 abielu rikkuma!
 („Thérèse Raquin“)

LOODUSE KROONINE ROMAAN

LKR nr. 15 „Kuldviinul“ on sündmusterikas, põnev romaani Buda-
 pešti seltskonna koorekihist maailmasõja algpäevilt.
 Huvitavat käsitlust leiavad siin mehe ja naise vahelised küsimused nii ühiskond-
 likus kui intsiimelus. — Tabav, isegi julge oma väljendustendentsilt, ei komistu
 aga autor kunagi liigpikantsusse nende vaheliste vahekordade vaatlemisel, nagu see on
 omane enamikule armuelu kirjeldavale kirjanikele. F. H. käsitleb oma ainet
 täiusliku enesevalitsemisega ja ta peenelt arenenud esteetiline tundemeel ongi,
 mis teeb ta loominguga lugupeetavaks kõigis ühiskonnakihtides, — ka noorsoo-
 kasvatajate ringkonnas.

Ferenc Herczeg on Jókai ja Gárdonyi kõrval silmapaistvam ungari
 kirjanik. Mitmed tema töid on kroonitud auhindadega, ning kirjanduslik-
 kude teenete eest valiti ta 1914 a. Ungari Teaduste Akadeemia auliik-
 meks ja 1926. a. Buda-pesti ülikooli audoktoriks.

LKR nr. 14 Undset tunneb peaaegselt üht suurt probleemivälja
 — armastuse ning abielu ala. Ta on üks väheseist
 naiskirjanikest, kes julgevad vaadata nende hellade küsimuste põhjani ja oskavad
 sealt välja koorida uskumapaneva ja kirjanduslikult tänuväärse tõe. Olgugi et
 „Kevade“ ainetik puudutab väga lähedalt lopsakat ajaviiteliteratuuri valdkonda,
 näitab Undset oma romaanis igal sammul tõelist ja sügavat hingeelu tundmist.
 Ta mehe- ja naisekujud pole ilmetud nukud, vaid selgesti raiutud, kõige liha-
 lisemad inimesed. Mis aga kirjanikule suureks vooruseks, teiselt poolt ka veaks
 loetakse, on salgamatu otsekoheus ja isegi brutaalne häbenematus abielu- ja
 armuelamuste kujutamises.

Undseti maailmakuulsus algas 1920. aastast ta romaaniparmaga „Kris-
 tiina Lauritsatütar“. 1928. a. määrati Undsetile Nobeli kirjanduslik au-
 hind.

LKR nr. 13 Oma romaani eessõnas kirjutab Zola:
 Thérèse Raquin's tahtsin eritella temperamente,
 mitte iseloomusid. Valisin tegelased, keda valitsevad ainult ergud ja veri; kel
 puudub vaba tahe; keda kisub eneseväljendusele vaid lihaalik paratamatus. Thé-
 rèse ja Laurent on inimloomad, — nende armatsemine on loomuliku vajaduse ra-
 huldus; mõrtsukatöö, mis nad toime panevad, on abielurikke järelus; lõ-
 puks see, mis ma sunnitud olin nimetama nende sisetunde-piinaks, koostub
 lihtsast orgaanilisest korratusest, murdumiseni pinevile kistud ergukava vastu-
 hakust.

Thérèse Raquin on Zola silmapaistvamaid romaane. See on
 ainulaadne kirjanduslik suursaavutus ja maailma kirjanduses ei tunta
 teist väärt teost, milles inimloomuse tumedad ja sünged küljed olek-
 sid kirjeldatud säärase, võiks öelda, julmuseni ulatuva tõetruudusega.

1000 nõuannet perenaisele

(Sisu vt. „Kirjand. Uud.“ eelmine number!)

**Elsa
Veser-Dutti**

Teise täienda-
tud saksakeelse
trüki järele
koostanud

**Eha
Kigaste.**

144 lehekülge
tihedat teksti
2 veerul.

Üksikasjalik si-
sujuhataja.

Rikkalikult
illustreeritud.

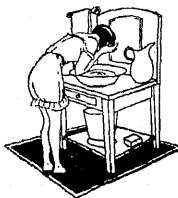
Hind

2 kr. 90 senti,

ilukõites

3 kr. 90 senti.

Vistrikud. Lihtis ja hea vahend vistrikkude ja teiste nahavigade vastu on kuni +28° R soojendatud puhas vihmavesi, millesse segandatakse keedetud ja läbi kurna aetud nisukliisid. Korrapärased pesemised või vannitamised sellega annavad 10—20 päeva pärast häid tagajärgi. Vistrikud kaovad, kui igal hommikul enne esimest sööki juua tass violatced. Kellel väga õrn nahk on, peab nägu pesema mandlikliidega, mis on täiesti kahjutud. Kliid leotatakse vees, valatakse läbi lapi ja pigistatakse välja. Tüki aja pärast ...

Konnasilmade kõrvaldamine. Konnasilmi kõrvaldatakse samuti sidruniga, nagu eelmises kärges õpetatud. Sidruniviilu asemel võib võtta ka sidrunimahla, seda linasele lapile tilgutada, see siis konnasilmale panna ja jalga kuiva, valge lapiga siduda.

Teisend: Lihtis vahend tüütavate konnasilmade vastu on sibul. Kõige otstarbekohasem on seks väike seemnesibul, mis keskelt pooleks lõigatakse, äädikasse pansilma peale asetatakse ...

XXVII peatükk. Kodused ravimivahendid. Koduapteek.

See raamat ei tohi puududa ühelgi perenaisel.

A. Estam. Väle arvutaja. II õp. (Normeeritud harjutustestid aritmeetikas.) Seeria A, seeria B. Tabelid I—XV à 20 eks. komplektis. Komplekt	30
„ Väle arvutaja. III õppeaastale	—
* G. Kuldvere. Meie kodupalk allikana arvuteaduse õpetamisel	80
* Joh. Kuulberg. Algekooli matemaatika meetoodika. (Geomeetria)	500
„ Kuidas 1×1 Ilmarile vaevata meelde jäi	25
* Kuulberg-Treffner-Perli-Martinson.	
Elavad arvud I (kõites)	95
* „ „ „ „ II (kõites)	125
* „ „ „ „ III (broš.)	100
„ „ „ „ III (kõites)	125
„ „ „ „ Metoodilised näpunäited	
Elav. arv. I tarvitajaile	60
Kuulberg-Martinson Elavad arvud IV (kõites)	145
„ „ „ „ V (kõites)	180
J. Maramaa. Geomeetria	100
* F. V. Mikkelisar. Algekooli matemaatika II	115
* „ „ „ „ III	125
* „ „ „ „ IV	135
* „ „ „ „ V	140
„ „ „ „ VI	140
„ „ „ „ Geomeetria meetoodika	80
V. Nano. Tasapinnaline trigonomeetria ja sfäärilise trigonomeetria alged	110
A. Oengo-Johanson ja Chr. Brüller. Väike arvaja. V õppeaasta	110
M. Okas. Arvlemisõpetus	120
V. Päss. Algebra ülesannete kogu I osa	100
G. Rägo. Matemaatilise analüüsi elemendid	200
* „ Matemaatika tööraamat keskkoolidele. Algebra. I kl. kursus	200
* „ „ „ „ II „ „	140
„ „ „ „ III „ „	190
„ „ „ „ IV „ „	190
„ „ „ „ V „ „	—
J. Sarv. Nelja kohaga logaritmid tabelid	28
„ Analüütiline geomeetria. (broš.)	280
„ „ „ „ (kõites)	360
* H. Veidermann. Väike arvutaja. I õp.	110
A. Veikmann. Protsentide väljaarvamise tabelid	150
K. Veski — J. Grünthal.	
Aritmeetika ja geomeetria. II õppeaasta	65
„ „ „ „ IV „ „	80
„ „ „ „ V „ „	80
Aritm., geom. ja algebra VI õppeaasta	120
К. Вески — I. Грюнталь.	
Арифметика. II год обучения	70
Арифметика и геометрия. III г. обучения	80
Арифметика и геометрия. IV г. обучения	100
K. Veski — J. Grünthal. (N. Shaposhnikovi ja H. Valtsevi järele.) Algebraalste ülesannete kogu II jagu	160
K. Veski. (K. Rashevski järele.) Planimeetria	175
„ „ „ „ Stereomeetria	20
K. Veski — A. Raudsepp. Planimeetriliste ülesannete kogu	80
K. Veski — J. Verendel. Stereom. üles. kogu	100
A. Wildbrett. Analüütiline geomeetria ja diferentsiaalravamise elemendid	180

Füüsika, füüsiline maateadus, geoloogia, täheteadus, meteoroloogia

H. Bekker. Ajaloolise geoloogia õpperaamat hallil paberil — 220, valgel p. —	250
C. Hacker. Elektri valgustus	80
V. Kurrik. Meteoroloogia	450
Juh. Lang. Füüsika õpperaamat algkoolidele	140
„ Füüsika ülesanded	150
* J. Lang — D. Rootsmann. Kosmograafia	220
A. P. Netshajev. Mere tegevus	60
J. Rumma. Üldine maateadus	200
A. Tõllassepp. Meie õhkkond	95

Botanika, zoologia, bioloogia, bakterioloogia, keemia

A. Audova. Plankton ehk vees heljuvad olevused	50
„ Üldine bioloogia	320
A. Audova — M. Univer. Bioloogia õpperaamat	100
J. Diels. Taimogeograafia	300
M. Härms. Eesti linnustik (broš.)	500
„ „ „ „ (ilukõites)	600
F. Kahn. Linnutee	125
D. Kaigorodoff. Lindude riigist	300
J. Klein. Pärvus ja rahvas	275
„ Teekond nahasse	250
P. Kogerman. Org. keemia põhijooned	800
P. Kogerman, H. Männik, L. Mahlstein.	
Looduseõpetus IV 5. tr. Laiem väljaanne	165
Looduseõpetus V 4. tr. „ „	195
Looduseõpetus VI 4. tr. „ „	200
Looduseõpetus IV Kilksoni, Riikoja ja Porti käsitusel. Uute õppekavade lühike väljaanne	90
Looduseõpetus V. Uute õppekavade lühike väljaanne	100
Looduseõpetus VI. Uute õppekavade lühike väljaanne	100
D. Koppel. Loodusvaatlused	35
* J. Käis. Looduseõbra vaatlusvihk nr. 1	30
* „ „ „ „ nr. 2	35
* „ „ „ „ nr. 3	25
* „ „ „ „ nr. 4	25
„ Looduseõpetus algkoolis. II	425
„ „ „ „ III 1. vihk	60
„ „ „ „ „ 2. vihk	100
G. Landesén. Keemilise analüüsi tabelid	100
„ „ „ „ (kaanteta)	75
A. Lipschütz. Elu algus	120
„ Miks meie sureme	90
V. Lunkevitsch. Koduloomad	50
* H. Männik. Praktilised tööd botaanikas hallil paberil — 15, valgel paberil —	18
W. Oels — G. Vilberg. Katsed taime elust	160
W. Petersen. Eesti päevaliblikad	300
J. Piiper. Üldise zooloogia põhijooned	140
V. Polovtsov. Taimede ehitus ja elu	175
B. Raikov. Loodusloo prakt. tööde õppeviis	140
B. Raikov — H. Riikoja. Praktilised tööd anatoomias ja füsioloogias	175

H. Riikoja.	Juhe zooloog. vaatlusteks ja kogude korraldamiseks. Akvaarium	60
"	Zooloogia praktikum	130
"	Kodumaa kalad . . . (broš.)	400
"	" " " " (iluköites)	500
H. Riikoja ja J. V. Veski.	Selgrootute loomade süstemaat. nimestik	170
H. Riikoja ja J. V. Veski.	Eestikeelseid zooloogilisi oskussõnu	800
K. Schlossmann.	Üldine mikrobioloogia	1000
O. Schmeil.	Inimene ja tema tervishoid	70
"	Väike looduslugu	150
E. Strasburger ja teised.	Üldine botaanika	1000
"	" " " " (riideköites)	1160
A. Tomberg.	Esimesed katsed keemiast	150
J. Wagner.	Zooloogia õpperaamat keskkoolidele I	185
"	Zooloogia õpperaamat keskkoolidele II	200
G. Vilberg	Eesti taimestik (broš.)	400
"	" " " " (riideköites)	500
"	Kevadetaimed	60
1922. a. Ajakiri „Loodus“	nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6	à 60
1923. a. nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12		à 60

1924. a. nr. 1, 2, 4, 7, 9	à 75
nr. 3, 5, 6, 8, 10	à 60
nr. 11/12	120
Ajakirja „Looduse“ 1922. aastakäik (köites)	440
" " 1923. ja 1924. " " "	à 800

Arstiteadus, tervishoid, sport, võimlemine ja mängud

J. Adamtau.	Vabad mängud ja sport	120
N. Bukh.	Põhivõimlemine	320
Eugeenika Selts.	Tõutervise käsiraamat	500
K. Hintzer.	Kepiharjutused	60
"	Vabaharjutused	65
"	Nuiaharjutused	95
A. Lüüs.	Rinnalaste toitmine	50
J. Nerer.	Prantsuse maadlemise õpetaja	50
A. Raudkats.	Eesti rahvatantsud	400
"	Valik Põhjamaade rahvatantse	350
"	Mängud I	100
"	Laulumängud lastele	400
Juh. Vilms.	Suguhaigused, nende arstimine ja nendest hoidumine	80
A. Ylppö.	Lastetoast koolipingile	100
"	Ema rinnalapse hoidjana ja toitjana	200

6. — Rakendusteadus.

O. Daniel.	Metsakasvat. I osa (broš.)	600
"	" " (iluköites)	750
"	" " II osa (broš.)	700
J. Filippov.	Банковое дѣло. Том I, часть II, выпуск I	350
"	Том I, часть I, выпуск I	300
A. Gustavson.	Navigatsioonilise õpperaamat I	100
H. Habermann.	Eestikeelne kiirkiri	190
Dr. med. Hindhede.	Eeskujulik kokaraamat	70
* K. Hintzer.	Papptööd I	75
*	" " II	55
*	" " III	60
"	Papptööde meetodika ja ilupaberite valmistamine	150
"	Geomeetriliste kehade ja kristallide valmistamine	125

J. Jostoff.	Itaalia kahekordse raamatupidamise õpetus (hallil pab. 230, valgel — 250)	250
Ed. Karlson.	Kahekordne ehk Itaalia raamatupidamine	60
J. Metshnikov.	Hapu piim. Kumöss	25
R. Paliso.	Grafoloogja. (Käekiri — iseloomu väljendaja)	100
A. Põdrus.	Detektoraparaadid	150
J. Raudsepp.	Mõistlik mesinik	120
R. Schulbach.	Palvekirjade ja dokumentide vorme	—
V. Sõtsjanko.	Puuvilja- ja marjaveini valmistamise õpetus	180
E. Veser-Dutti.	1000 nõuannet perenaisele (iluköites)	290
"	" " " " (iluköites)	390
M. Wittlich.	Valitud peatükid tehnoloogiast	780
Õpilase päevaraamat		15

7. — Maade- ja rahvasteadus.

Maadeteadus

H. H. Ewers.	India ja mina. (LUB nr. 42.)	25
J. G. Granö.	Die landschaftlichen Einheiten Estlands	35
"	Maastikuteaduse ülesanded	70
K. A. Hindrey.	Kongosõit	380
* J. Kents.	Eestimaa. (Maadeteaduse õpperaamat keskkooli III klassile)	240
J. Kents — J. Rumma.	Välisilmajaod (broš.) (köites)	305
"	" " " " (köites)	330
D. Koppel.	Kontuurkaardid: "Aasia, Lõuna-Ameerika, Põhja-Ameerika, Aafrika, Austraalia, Eesti, Euroopa, Maailm"	5
D. Koppel.	Väiksed kontuurkaardid: Maailm, Eesti	2

D. Koppel — S. Sätt.	Seeriast „Avaras maailmas“: Aafrika	50
"	" " Ameerika	65
"	" " Austraalia	50
D. Koppel — S. Sätt.	Maadeteaduse ülesannete kogu IV, V, VI õppeaasta, kokku 6 vihku	à 25
* S. Sätt — D. Koppel.	Maadeteaduse õpperaamat IV	150
*	" " V	165
*	" " VI	200
V. Krõmov.	Samuraide maalt. (LUB nr. 19.)	25
"	Ooplumi maalt. (LUB nr. 25.)	25
"	Dollarite maalt. (LUB nr. 38.)	25
"	Harakiri maalt. (LUB nr. 55.)	25
"	Linn-siinks. (LUB nr. 65.)	25

E. Markus, V. Matilsen, K. Jaanson.	
Seina-kontuurkaardid: Kogu maakera, Eestimaa, Euroopa, Lääne-meremaad, Aasia, Aafrika, Austraalia, Põhja-Ameerika, Lõuna-Ameerika	40
G. Naelapea. Krimmi ja Kaukasuse päikesemail	100
H. Пекарский. Учебник географии	240
J. Prümmel. Eesti kuurordid (valgel paberil)	280
„ „ „ (kriitpaberil)	300
J. Prümmel. Haapsalu, Kuresaare	80
„ „ Põhja-Eesti rannik	80
„ „ Pärnu	70
J. Rumma. Kontuurkaardid: Euroopa, Aasia, Aafrika, Põhja-Ameerika, Lõuna-Ameerika, Austraalia	5
„ „ Maateaduse õppeviis	95
* J. Rumma — J. Kents. Euroopa	270

K. Rumor-Ast. Palava päikese ja fanaatilise usu maal I	140
Joh. Sepp. Kuld!!! Kuld!!! (LUB nr. 14)	25
A. Tammekann. Lühike kaardiprojektsiooniõpetus	150
„ „ Eestimaa kontuurkaart	6
„ „ „ „ (väike)	3
Tallinna juht	150
G. Vilberg. Harjumaa	215

Rahvasteteadus

I. Manninen. Eesti etnograafiline sõnastik	180
„ „ „ „ (iluköites)	280
„ „ Eesti kannud	550
„ „ Eesti kindad	1000
„ „ Soome sugu rahvad. (broš.)	1200
„ „ „ „ „ (iluköites)	1300

8. — Ajalugu.

J. Adamson. Jutustusi kodumaa ajaloost.	
Algkooli IV õppeaasta (broš.)	100
„ „ „ „ (köites)	125
„ „ Eesti ajalugu ühenduses üldajalooga. Algk. V õppeaasta	135
„ „ „ „ (köites)	160
„ „ Eesti ajalugu ühenduses üldajalooga. Algk. VI õppeaasta	—
„ „ Kõige uuem aeg	240
Akadeemiline Ajaloo Selts.	
Eesti biograafiline leksikon. I, II ja III vihk	550
„ „ „ „ IV „	700
„ „ „ „ I—IV (iluköites)	2500
Vene-õigeusu tulekust L.-Eestis 1845.—46.	240
Akad. Ajaloo Selts. Ajalooline Ajakiri:	
1923. aastakäik	160
1924., 1925., 1926. „	200
1927., 1928., 1929., 1930. „	240
Alaline Ajaloo-õppekorralduse toimikond.	
Valik ajaloolisi oskussõnu	40
W. Bloss. Prantsuse revolutsioon	700
M. J. Eisen. Daani hindamise raamat	50
„ „ Esivanemate ohverdämised	150
P. Grünfeldt. Minevikku jälgimas	80
K. A. Hindrey. Minu elukroonika I (br.)	500
„ „ „ „ (iluköites)	580
„ „ „ „ II (br.)	400
„ „ „ „ (iluköites)	480
„ „ „ „ III (br.)	500

H. Kruus. Vene-Liivi sõda	350
* „ „ Eesti ajalugu kõige uuemal ajal I.	175
* „ „ „ „ „ „ II.	185
„ „ Pühajärve sõda	150
Ed. Laaman. Eesti lahkumine Vene riigist	150
„ „ Soomusrongide diviis vabandussõjas	200
E. Laid. Eesti muinaslinnad	150
„ „ Kodumaa muistsed pelgupaigad	30
M. Lepp. Mälestused II. 1905 a. järellained	150
O. Liiv. Vene asustusest Alutagusel	400
K. Luts. Galileo Galilei	100
* H. Moora. Eestlaste kultuur muistsel iseisvus-ajal	350
Mälestuseks Dr. Fr. R. Kreutzwald'ist	50
H. Neggo. Johan Reinhold Patkul	50
F. Pahl. Thomas Alva Edison	50
V. Reiman. Eesti ajalugu	150
J. Seljamaa. „Päikesepaisteline“ revolutsioon	150
H. Sepp. Talupoegade kaitse Rootsiaja lõpul	100
J. Sepp. Minu mälestised	300
P. Treiberg. Kõige uuem aeg I osa	110
„ „ „ „ II „	180
J. Vasar. Carl Schirren ajaloolasena	30
R. Vipper. Uus aeg (I ja II osa koos)	220
„ „ „ „ II osa	100

9. — Lastekirjandus.

K. Ewald. Loodus jutustab I	60
„ „ „ „ II	95
J. Kuulberg. Kui sääsk sääreлуу murdis	65
„ „ Kui konnal kõht valutab	80
„ „ Jänku jõuluöö	100
„ „ Tuleb ikkagi	90
A. Laabus. Pauka	80
Muinasseiklusi. (LUB nr. 15.)	25
S. Reinheimer. Päikesest, vihmast, lumest ja tuulest ning teistest headest sõpradest	65
E. Seton-Thompson. Bingo	100

E. Seton-Thompson. Kolm kangelast	65
„ „ Loomkangelased. I	100
„ „ „ „ II	75
„ „ „ „ III	75
„ „ Tito	60
„ „ Tänavatrubaduur. (LUB nr. 35.)	25
* M. Sillaots. Kodu I	150
„ „ „ „ II	150
H. Wagner. Lood loomadest	40

1. II 1930. — 31. VIII 1930. ilmunud:

LOODUSE UNIVERSAAL-BIBLIOTEK

- Nr. 109. J. Barbey d'Aurevilly. Önn roimas.
Nr. 110. Jack London. Valge vaikus.
Nr. 111. Guy de Maupassant. Oeksed Rondoli'd.
Nr. 112. A. Conan-Doyle. Brasiilia kass.
Nr. 113/114. Miklós Surányi. Tulesüütaja.
Nr. 115. Marcel Prévost. Julien'ei abielu.
Nr. 116. Per Hallström. Okasroosike.
Nr. 117. Ricarda Huch. Juudi haud.
Nr. 118. D. Lawrence. Pastori tütreid.
Nr. 119. A. Ers. Sakristaan ja kurat.
Nr. 120/121. Richard Janno. Neitsi Maaria.
Nr. 122. H. H. Ewers. Kuningate südamed.
Nr. 123. Arnold Bennett. Simon Fuge'i surm.
Nr. 124/125. A. Neverov. Viljalinn Taškent.
Nr. 126—129. Guy de Maupassant. Tugev kui surm.
Nr. 130—133. G. af Geijerstam. Raamat väikevellest.
Nr. 134—137. Zsigmond Móricz. Härrasmürgel.
Nr. 138—141. Berta Ruck. Tema ametlik mõrja.

LOODUSE KROONINE ROMAAN.

- Nr. 14. Sigrid Undset. Kevad.
Nr. 15. Ferenc Herczeg. Kuldviul.
Nr. 16/17. Octave Mirbeau. Toaneitsi päevik.
Nr. 18. G. Meyrink. Golem.
Nr. 19. J. Ehrenburg. Trust D. E.
Nr. 20. A. Tolstoi. Aeliita.

Seeriast:

Eesti- ja võõrkirjandus koolidele.

Nr. 56. Eduard Wilde **KOLMALE MAALE**

(Lühendatud väljaanne koolidele.)

Redigeerinud ja vene- ning saksakeelse sõnastikuga varustanud B. Pravdin, Tartu Ülikooli vene keele lektor. — 114 lk. Hind 1 kr. 35 senti.

Nr. 57. Theodor Storm **POLE POPPENSPALER**
80 lk. Hind 1 kr. 25 senti.

Gerhard Rägo

MATEMAATIKA TÕÖRAAMAT

Analüüsi alged. — Keskkooli 4. klassi kursus.
103 lk. Hind 1 kr. 90 senti.

„Praeguse aja kasvatusteaduse üldistest printsiipidest on välja kasvanud uued matemaatika õpetamise juhtmõtted:

1. Matemaatika peab meid õpetama nägema meid ümbritsevas nähtustikus kehastunud muutu- vust ja olenevust;

2. Matemaatika peab olema kohandatud õpi- laste hingeelule;

3. Matemaatika peab arendama vaba ja ise- seisvat mõtlemist õpilase vaimlise isetegevuse abil.

Neid nõudeid püüab rahuldada G. Rägo „Matemaatika tööraamat“.

Aluseks on võetud funktsionaalse mõtlemis- viisi arendamine. Ülesannete sisu on võetud

meid ümbritsevast elust. Näited harjutamiseks on lihtsad; nad on enamasti nii valitud, et õpi- lane neile saab anda konkreetse sisu. Käsitlus- viisis on läbi viidud täiel määral vaba vaimlise töö printsiip. Õpetajal pole tarvis anda ühtegi reeglit ega seadust, ja pole ka tarvis õpetajal pead murda, kuidas ühte või teist küsimust käsi- tella, et õpilased ise jõuaksid põhitõdedele — see kõik toimub iseendast ses raamatus antavate tööde najal. ... G. Rägo „Algebra tööraamat“ väärrib tarvituselevõttu, kui tahame teha oma tööd kokkukõlas ülesseatud juhtmõtetega. Neile vas- tavuse suhtes sammub G. Rägo raamat Euroopa raamatute esirinnas.“

F. Laarens.

„... Rägo matemaatika tööraamatud I ja II väärivad head vastuvõttu õpetajate poolt. Nende tarvituselevõtmine gümnaasiumi I ja II klassis võiks tähendada uue ajajärgu algust meie mate- maatika õpetamises.“

J. Grüntal, „Kasvatus“.

J. ja E. Kuulberg — E. Martinson ELAVAD ARVUD

Matemaatika õpperaamat algkoolidele.
V õppeaasta. — 233 lk. 110 joonist.
Hind köites 1 kr. 80 senti.

„Elavad arvud“ eelmistele õppeaastatele on *Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi kooltraamatute komisjoni poolt* koolidele soovitatud.

J. Kents

VALISILMAJAO

Maateaduse õpperaamat keskkoolide I klassile.
II trükk. 254 lk. + 8 lk. tabelleid. 175 joonist.
Hind broš. 3 kr. 5 senti, köites 3 kr. 30 senti.

Käesolevas trükis on täiesti ümber töötatud või suuremalt osalt uuesti kirjutatud üldmaateaduse osa, mis on paigutatud osalt raamatu algusse, osalt nende maade kirjelduse vahele, kus kõnesolev nähtus kõige tüüpilisemalt esi- neb. Esimeses trükis leiduvast üldmaateadusest, mis oli võetud kadunud mag. geogr. J. Rumma „Üldisest maateadusest“, ei ole enam midagi järele jäänud, seepärast on ka käes- oleva trüki tiitlilehelt ära jäänud J. Rumma nimi.

„Välisilmajagude“ osa, mis koostatud sa- madel põhimõtetel kui esimeseski trükis, on suuremaks paisunud maateadusliku kirjeldava materjali ja uute jooniste arvel. Nii on juurde tulnud kliimadiagrammid, sademete-, tulunduse- ja rahvustekaardid ning rohkesti uusi maastiku- lisi pilte. Piltide puhul tahaks seda eriti alla kriipsutada, et nad ei ole antud mitte ainult „vaatlemiseks“, vaid pigemini „õppi- miseks“ ja teksti täienduseks. — Vähenenud on kõnesolev osa arvustikulise materjali arvel. Mõned püsiva ilmega arvulised andmed on jäänud teksti. Suurem osa neist, eriti aga muu- tuva iseloomuga andmed, on antud eritabelitena raamatu lisan.

Kohanimed ja oskussõnad esinevad käes- olevas teoses sel kujul, nagu nad vastu võetud

ja tarvitamiseks soovitatud Tartu ülikooli juures oleva maateaduslikkude oskussõnade komisjoni poolt.

S. Sütt — D. Koppel

MAATEADUSE ÕPPERAAMAT
Ameerika, Aasia, Aafrika ja Austraalia.

V õppeaasta. — IV trükk. 211 lk. 138 joon.
Hind köites 1 kr. 65 s.

D. Koppel — S. Sütt

MAATEADUSE ÜLESANNETE KOGU

IV õppeaasta. I vihk.
Kuues trükk. 32 lk. Hind 25 senti.

Joh. Adamson.

JUTUSTISI KODUMAA AJALOOST

Algkooli IV õppeaastale. — II trükk. 132 lk.
Hind broš. 1 kroon, köites 1 kr. 25 senti.

J. Adamsoni „Jutustisi kodumaa ajaloo“ on uusi teid rajav töö meie kooli ajalookirjanduses. Ta on kirjutatud vastavalt uuele algkooli ajaloo-õppekavale ja nüüdisaja metoodika põhinõuetele, kusjuures autor käsitleb ainet temale omase selguse ja asjalikkusega. Raamat sisaldab alguses meie ajaloo õppekirjanduses rea huvitavaid novelle, mis käsitlevad eesti rahva ajaloolist minevikku. Nii on novellistlikult käsitletud näit. eelajalooline ja muistne Eesti iseseisvuse aeg. Igale tähtsamale teemale on autor leidnud vastava pildi, mis aitavad äratada õpilasis huvi aine vastu (näit. „Jahil“, „Kalapüügil“, „Liha küpsetamas“, „Võitlus“, „Tulevaht“, „Vaiküla ehitamas“, „Potte valmistamas“, „Karujahil“ jne.).

Kodukohastatud ajaloo käsitlemist soodustav materjal on trükitud peenkirjaga ja paigutatud raamatu lõppossa.

J. Adamsoni õpperaamatu sundusliku osa lehekülgede arv on 121, kuid pildid maha arvatud, jääb teksti järele ligi 70 lk., mis vastab algkooli nõuetele.

Lõppeks ei või jätta märkimata, et autor on teinud tänuväärt töö seega, et ta oma „Metoodilistes märkustes“ (raamatu lõpul) annab asjalikke seletusi nii ajaloo õpetamise kui ka oma õpperaamatu kasutamise kohta.

R. Rägo

KODANIKUÕPETUS
algkoolile

Seitsmes trükk. 116 lk. Hind 1 kr. 40 senti.

V. V. Polovtsov

TRIMEDE EHITUS JA ELU

Redigeerinud J. Port.

Kolmas trükk. 160 lk. Hind 1 kr. 75 senti.

Elsa Veser-Dutti

1000 NÕUANNET PERENAISELE

143 lk. tihedat teksti kahel veerul. 50 joonist.
Hind broš. 2 kr. 90 senti, köites 3 kr. 90 senti.

H. Haberman

EESTIKEELNE KIIRKIRI
(STOLZE-SCHREY)

111 lk. Hind 1 kr. 80 senti.

Iseseisvuseaastate vältel on meie koolikirjanduslik kirjavara tunduvalt paisunud, nii sisukuse kui ka ulatuse mõttes, — seni on aga täiesti unarusse jäetud üks, praegu küll veel mitte sunduslik õppeaine — kiirkiri. Kui jätta arvestamata enne-ilmunud paari pealiskaudselt ja vilumatult koostatud raamatukest, tuleb toonitada täielikku kirjandusepõuda sellel alal.

Kuna aga päev-päevalt kasvab nõudmine kiirkirja oskuse järgi, peab tegelik elu seal järele jõudma. Käesolev õpik ongi koostatud selleks, et anda esimene tõuge eestikeelse kiirkirja-õpetuse tegelikuks rajamiseks ja edaspidiseks viimistlemiseks. Raamat on koostatud autori mitmeaastaste kogemuste tulemusena, mis omandatud Riigikogus kiirkirjutajana töötamisel. Raamatus käsitletava süsteemi aluseks on germaani maadel pea ainuõiguse saanud Stolze-Schrey süsteem.

Ed. Wilde KOGUTUD TEOSED XXXII anne

Pisuhänd. Side.

208 lk. Hind 3 kr. 20 s., iluköites 4 kr. 20 senti.

Karl Rumor-Ast

PALAVA PÄIKESE JA FANAATILISE USU MAAL

Reisukirjad Tseilonist ja Indiast.

Hind broš. 2 kr. 90 senti, köites 3 kr. 90 senti.

Ilmumisel:

- 1) Ed. Wilde: **Karikas kihvti. Kaks abi-elu.** (Kogutud Teosed XIII anne.)
- 2) Ed. Wilde: **Astla vastu. Paula pulmad** ja teised jutustused. (Kogutud Teosed XVII.)
- 3) K. Tassa: **Seadused maksijõuetuse kohta.**
- 4) R. Schulbach: **Palvekirjade ja dokumentide vorme.**
- 5) A. Borkvell: **Analüütilise geomeetria õpperaamat keskkoolidele.**
- 6) Miina Hermann: **Laulmise õpetus koolidele.** II parandatud ja täiendatud trükk.
- 7) A. Estam: **Väle arvutaja III.** (Normeeritud harjutustestid aritmeetikas, algkooli III õppeaastale.)
- 8) Joh. Adamson: **Eesti ajalugu ühenduses üldajalooaga.** Algkooli VI õppeaasta.
- 9) Fr. Puusepp: **Soome keele õpetus algajale.** (Grammatika, lugemik ja sõnastik.)
- 10) K. Rumor-Ast: **Reisukirjad Indiast.** II osa.
- 11) A. Gailit: **Isade maa.** (Romaan vabadussõjast.)
- 12) A. Gailit: **Leegitsev süda.** Novellikogu.
- 13) J. Galsworthy: **Tume õis.** (LKR nr. 21.)
- 14) H. Balzac: **Armastus.** (LUB nr. 142—145.)
- 15) A. Kruusberg: **Dokumente prohvete Maltsetist.**

Vastutav toimetaja: Hans Männik.

Väljaandja: K.-O. „Loodus“, Tartus, Vana t. 1
K. Mattleseni trükikoda O/U., Tartus, 1930.